

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča
za period 01.01-31.12.2021. godine**

Broj: RV062-22

Banja Luka, 19.12.2022. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	5
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	5
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	9
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	10
	1. Uvod	10
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	10
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke	14
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana.....	16
	6. Finansijski izvještaji.....	16
	6.1. Bilans uspjeha	17
	6.1.1. Prihodi.....	17
	6.1.2. Rashodi	18
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	21
	6.2. Bilans stanja	21
	6.2.1. Aktiva.....	21
	6.2.2. Pasiva.....	24
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	28
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	28
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	28
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	29
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	29

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča koji obuhvataju: Bilans stanja – Izveštaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2021. godine; Bilans uspjeha – Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča, ne prikazuju istinito i objektivno, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2021. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije organizovan i izvršen shodno odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer imovina nije označena inventurnim brojevima, stvarno stanje nije utvrđeno na osnovu izvoda i potvrđenja salda potraživanja, obaveza i novčanih sredstava, a zemljište je popisano na osnovu knjigovodstvenih evidencija. Takođe, izvještaj o popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2., 6.2.1.2. i 6.2.2.2. izvještaja:

Postrojenja i oprema su precijenjeni u iznosu od 216.577 KM i dobitak tekuće godine u iznosu od 41.567 KM, a potcijenjeni su troškovi ostalog materijala u iznosu od 41.567 KM i gubitak ranijih godina u iznosu od 175.010 KM, jer izdavanje alata, inventara i HTZ opreme sa zaliha u upotrebu je evidentirano na postrojenja i opremu i nije izvršen otpis, što nije u skladu sa članom 8. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 6).

Takođe, postrojenja i oprema su precijenjeni u iznosu od 917.117 KM i dobitak tekuće godine u iznosu od 47.619 KM, a potcijenjeni su troškovi amortizacije u iznosu od 47.619 KM i gubitak ranijih godina u iznosu od 869.498 KM, jer nije obračunata amortizacija postrojenja i opreme u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema

(paragraf 55 i 62). Po navedenom osnovu precijenjena su ostala dugoročna rezervisanja u iznosu od 600.470 KM i gubitak ranijih godina u iznosu od 552.850 KM, a potcijenjeni ostali poslovni prihodi u iznosu od 47.619 KM, jer prihodi od donacija nisu priznati na sistematskoj osnovi u bilansu uspjeha tokom perioda u kojima se priznaju povezani rashodi po osnovu amortizacije, što nije u skladu sa zahtjevom MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državnih pomoći (paragraf 12 i 17) i članom 28. i 53. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Ostala dugoročna rezervisanja precijenjena su u iznosu od 14.377.972 KM za koliko su potcijenjeni razgraničeni prihodi i primljene donacije, jer su primljene donacije u stalnim sredstvima evidentirane na ostalim dugoročnim rezervisanjima, što nije u skladu sa članom 28. stav (8. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2. izvještaja:

Ostali rashodi precijenjeni su u iznosu od 798.106 KM za koliko je potcijenjen gubitak ranijih godina, jer su rashodi iz ranijeg perioda evidentirani u tekućoj godini, što nije u skladu sa MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragraf 41 i 42).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.1. izvještaja:

Građevinski objekti potcijenjeni su za iznos od 1.006.203 KM za koliko su precijenjene nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi, jer nije izvršen prenos dijela sredstava u pripremi na sredstva u upotrebi u skladu sa članom 4. stav (12) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. izvještaja:

Kratkoročna potraživanja i dobitak tekuće godine precijenjeni su za iznos od 102.050 KM za koliko su potcijenjeni rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine, jer nije izvršeno obezvređenje zastarjelih potraživanja u skladu sa zahtjevima MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.5.15).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.3. izvještaja:

Obaveze su potcijenjene u iznosu od 5.948.089 KM, gubitak ranijih godina u iznosu od 5.506.733 KM i rashodi zateznih kamata u iznosu od 441.336 KM, a precijenjen je dobitak tekuće godine u iznosu od 441.336 KM, jer rashodi zateznih kamata, troškovi prinudne naplate i pripadajuće obaveze nisu evidentirane u periodu nastanka u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. izvještaja:

U Bilansu tokova gotovine odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti precijenjeni su za iznos od 1.179.048 KM, a potcijenjeni su odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja u iznosu od 542.069 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 636.979 KM, jer su odlivi gotovine za kupovinu nekretnina, postrojenja i opreme i otplatu dugoročnih kredita iskazani na odlivima iz poslovnih aktivnosti, što nije u skladu sa članom 11., 14. i 17. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 14, 16 i 17).

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4. i 6.6. izvještaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje nije dato obrazloženje vezano za stalnost poslovanja shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja.

Takođe, Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže objelodanjivanja shodno zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, MRS 2 – Zalihe, MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine, MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći, MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju cjelokupnog našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu Osnov za negativno mišljenje nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i

značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 19.12.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča za 2021. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu Osnov za negativno mišljenje, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča za 2021. godinu nisu, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. izvještaja:

Radni odnos na neodređeno vrijeme zasnovan je sa 49 izvršilaca više od broja predviđenog Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JZU Univerzitetska bolnica Foča, od čega 10 izvršilaca je na radnim mjestima koja nisu sistematizovana, a 39 izvršilaca je više od broja predviđenog sistematizacijom na tim radnim mjestima, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o radu.

Pomoćne knjige nepokretnosti, postrojenja i opreme nisu uspostavljene, što nije u skladu sa članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Javna zdravstvena ustanova Univerzitetska bolnica Foča je plate rukovodiocima organizacionih jedinica i zaposlenima na specijalizaciji, naknade plata po osnovu obavljenog dežurstva i pripravnosti i uvećanje osnovne plate po osnovu posebnih i otežanih uslova rada obračunala u višem ili nižem iznosu od iznosa propisanih odredbama člana 10. stav (2), člana 11. stav (3), člana 29. i 30. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske i člana 16. stav (3) tačka 4. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva u Republici Srpskoj.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. izvještaja:

Tenderska dokumentacija u pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja za modernizaciju bolnice nije pripremljena prema propisanom modelu tenderske dokumentacije shodno članu 53. stav (3) tačka d. Zakona o javnim nabavkama.

Nabavke sredstava za higijenu, goriva, usluga zbrinjavanja medicinskog otpada, reagenasa, medicinskog potrošnog materijala, servisiranja medicinske opreme, potrošnog materijala za dijalizu, namještaja, gasa, opreme za video nadzor, lijekova i medicinskog materijala, alata i inventara, održavanje vozila i kompjuterske opreme u ukupnom iznosu od 777.886 KM izvršene su bez provođenja procedura javnih nabavki, što nije u skladu sa članom 6. i 18. Zakona o javnim nabavkama.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča.

Banja Luka, 19.12.2022. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) prihodi po osnovu pruženih usluga u Republici Srpskoj, ostali prihodi, finasijski prihodi, troškovi ostalog materijala, troškovi proizvodnih usluga, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi, razgraničeni prihodi i primljene donacije i finasijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti priznaju i evidentiraju u skladu sa članom 4. stav (7), članom 8., 12., 32. stav (8. i 9.), članom 43., 45., 54. stav (4) i članom 58. i 59. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine i zahtjevima MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 3.2.3);
- 3) obračun amortizacije sredstava vrši do momenta dok nije u potpunosti amortizovano ili do datuma prestanka priznavanja sredstva u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 55);
- 4) retrospektivne korekcije materijalno značajnih grešaka vrše shodno zahtjevima MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragraf 41 i 42);
- 5) vrši procjena naplativosti i ispravka vrijednosti potraživanja shodno zahtjevima MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.5.15);
- 6) revalorizacija zemljišta vrši redovno u cilju utvrđivanja fer vrijednosti u skladu sa članom 51. i 52. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Bolnice i zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 31 i 34);
- 7) priznavanje prihoda po osnovu primljenih donacija vrši u skladu sa zahtjevima MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državnih pomoći (paragraf 12 i 17);
- 8) rashodi i pripadajuće obaveze priznaju i evidentiraju u periodu u kom su nastali u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafima 27 i 28);
- 9) na pozicijama vanbilansne aktive i pasive evidentira vrijednost primljenih garancija, tuđi materijal i tuđa imovina ustupljena na korištenje shodno članu 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine;
- 10) bilans tokova gotovine sačinjava shodno MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva i druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 30.06.2022. godine;
- 11) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije o primijenjenim računovodstvenim politikama, stalnosti poslovanja i dodatne informacije shodno zahtjevima MRS i MSFI.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se:

- 1) zapošljavanje vrši na sistematizovana radna mjesta, a broj zaposlenih izvršilaca uskladi sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Zakonom o radu;
- 2) za prijem izvršilaca obezbijedi odobrenje od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, kako je definisano tačkom 2. Zaključka Vlade Republike Srpske od 28.01.2015. godine;
- 3) izvrši usklađivanje odluka o platama i naknadama, a da se obračun plata i naknada vrši u skladu sa članom 10., 29. i 30. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, koji je u primjeni od 01.08.2022. godine i članom 21. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva, koji je u primjeni od 25.01.2022. godine;
- 4) uspostavi pomoćna knjiga osnovnih sredstava u skladu sa članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 5) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se uspostavi jedinica za internu reviziju, izvrši popis poslovnih procesa i identifikuju i procijene rizici;
- 6) putni nalozi za službena putovanja popunjavaju u skladu sa tačkom 10. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- 7) kontrola knjigovodstvenih isprava i evidentiranje poslovnih događaja vrši shodno članu 24. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama JZU Univerzitetska bolnica Foča i članu 9. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 8) vrši izrada tenderske dokumentacije, objava plana javnih nabavki i osnovnih elemenata ugovora i da se za nabavke roba i usluga primjenjuju odredbe Zakona o javnim nabavkama kako je propisano članom 6., 17., 18., 53., 70. i 75. navedenog zakona;
- 9) godišnji program rada i finansijski plan dostavlja Vladi Republike Srpske na saglasnost shodno članu 19. stav (1) tačka 1. Zakona o sistemu javnih službi;
- 10) vrši obračun pripadajućeg poreza i doprinosa kod otpremnina, novčanih pomoći i ugovora za obavljanje stručnog osposobljavanja i usavršavanja u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima;
- 11) osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama i osnovni kapital u sudskom registru međusobno usklade, kako je definisano članom 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj.

Preporučuje se Upravnom odboru Bolnice da obezbijedi da se:

- 12) izvrši usklađivanje Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Bolnice sa MRS i MSFI u vezi priznavanja i evidentiranja imovine, obaveza, rashoda i prihoda.

IV KRITEIRIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi;
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti, član 124;
- Zakon o zdravstvenom osiguranja;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, član 22. i 26;
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti zdravstva;
- Zakon o radu, član 5-17; član 26-96, član 204-208;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII, XIII;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida član 26. i 27;
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Odluka o utvrđivanju cijene rada u oblasti zdravstva i socijalne zaštite;
- Odluka o participaciji;
- Statut Javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova Univerzitetska bolnica Foča (u daljem tekstu: Bolnica) je osnovana od strane Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Osnivač) na osnovu Odluke o osnivanju javne zdravstvene ustanove Univerzitetska bolnica Foča od 11.01.2013. godine koja nastaje podjelom javne zdravstvene ustanove Klinički centar Istočno Sarajevo. Obavljanje djelatnosti, organizacija rada i druga značajna pitanja vezano za rad Bolnice regulisana su Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 106/09 i 44/15), Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 1/09, 106/09, 110/16, 94/19 i 44/20) i Zakonom o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/07, 109/12 i 44/16).

Organi Bolnice su direktor i Upravni odbor koje imenuje Osnivač, a njihove nadležnosti uređene su Statutom Bolnice.

Bolnica pruža zdravstvenu zaštitu za stanovništvo Republike Srpske na području užeg zdravstvenog regiona, koji pokriva opštine Foča, Novo Goražde, Višegrad, Čajniče, Rudo i Kalinovik. Sredstva potrebna za finansiranje rada bolnice obezbjeđuju se od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, budžeta Republike Srpske, osiguravajućih organizacija, korisnika zdravstvene zaštite i obavljanjem naučne i naučno-istraživačke djelatnosti. Osnovna djelatnost Bolnice je obavljanje specijalizovane polikliničke (stacionarne) zdravstvene zaštite iz svih grana medicine. Bolnica organizuje dio nastave sa Medicinskim fakultetom Foča i služi kao nastavna baza.

Sredstva za finansiranje Bolnice u 2021. godini najvećim dijelom su obezbijeđena iz prihoda od pružanja usluga iz oblasti akutnog bolničkog liječenja, intenzivne njege i konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite sekundarnog i tercijarnog nivoa. Finansijsko poslovanje se obavlja preko računa otvorenih kod poslovnih banaka.

U skladu sa članom 20. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske, Bolnica je dostavila primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2021. godine na osnovu kojih je izvršena preformulacija dijela nalaza u izvještaju. Dostavljene primjedbe nisu imale uticaja na dato mišljenje.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Bolnice.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje Bolnice i sistema internih kontrola su definisani postojećim internim aktima (Statut, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JZU Univerzitetska bolnica Foča, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama JZU Univerzitetska bolnica Foča, Pravilnik o javnim nabavkama robe, usluga i radova u JZU Univerzitetska bolnica Foča, Pravilnik o radu i Pravilnik o kancelarijskom poslovanju).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JZU Univerzitetska bolnica Foča koji je donesen u 2019. godini, uređena je unutrašnja organizacija rada bolnice, organizacione jedinice unutar bolnice, oblast njihovog rada, rukovođenje i način rada, status zaposlenih, broj i struktura izvršilaca, uslovi za obavljanje poslova i radnih

zadataka, opis poslova i radnih zadataka radnog mjesta, planiranje rada, nadzor nad stručnim radom i druga pitanja značajna za rad bolnice.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, sistematizovano je 208 radnih mjesta za 399 izvršilaca. Na dan 31.12.2021. godine zaposleno je 466 izvršilaca, od čega je 426 na neodređeno i 40 izvršilaca na određeno vrijeme (18 na popunjena radna mjesta iz razloga zamjene radnika koji su na bolovanju, a 22 izvršioca na radna mjesta koja nisu popunjena).

Struktura i stvarni broj zaposlenih na dan 31.12.2021. godine nije usklađen sa brojem i strukturom zaposlenih definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, odnosno broj izvršilaca iznad sistematizacije je 67 od toga 49 na neodređeno, a 18 na određeno vrijeme. Radni odnos na neodređeno vrijeme sa 49 izvršilaca nije zasnovan u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18 i 119/21), kojim je propisano da se radni odnos zasniva u skladu sa aktom o sistematizaciji. Od navedenog broja, deset izvršilaca je zaposleno na radnim mjestima koja nisu propisana pravilnikom o sistematizaciji, a 39 izvršilaca je više od predviđenog broja sistematizacijom na tim radnim mjestima.

Bolnica nije pribavila odobrenje od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za prijem 16 zaposlenih u 2021. godini, što nije u skladu sa tačkom 2. Zaključka Vlade Republike Srpske od 28.01.2015. godine.

Bolnica je donijela Odluku o organizovanju dežurstva i pripravnosti, Odluku o obavljanju konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite i plaćanju naknade, Odluku o uvećanju plate za angažovane na radu u kovid odjeljenju i Odluku o privremenoj isplati uvećanja plata. Navedena interna akta u dijelu koji se odnosi na obračun pripravnosti, ostvarivanja naknade za obavljanje konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite i uvećanja plata nisu u skladu sa članom 29. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 66/18 i 49/21) i članom 16. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 72/16, 111/16, 69/17, 108/17, 113/18, 19/19 i 68/19), jer je navedenim odlukama utvrđen viši ili niži procenat za ostvarenu pripravnost u odnosu na propisanu, uvećanje plate po osnovu posebnih i otežanih uslova rada je u većem iznosu od propisanog, a obračunate naknade za pružene usluge konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite i uvećanje plate za rad u kovid odjeljenjima nisu propisane zakonom i kolektivnim ugovorom. Revizijom je utvrđeno da:

- rukovodiocima osnovnih i unutrašnjih organizacionih jedinica obračunavano je uvećanje plata na osnovnu platu doktora specijaliste i to u visini do 20% za rukovodioce osnovnih jedinica i 5% za rukovodioce unutrašnjih jedinica, što nije u skladu sa članom 10. stav (2) tačka 3. i 4. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, kojim je propisano da se plata rukovodiocima osnovnih jedinica u navedenom postotku uvećava na osnovicu prosječne plate radnika sa visokom stručnom spremom te organizacione jedinice, a rukovodiocima unutrašnjih jedinica na osnovnu platu zaposlenog;
- osnovna plata za 23 doktora medicine za vrijeme trajanja specijalizacije utvrđena je u većem iznosu, jer je obračunata po koeficijentima u rasponu od 12,13 do 13,64 koji ne odgovaraju trećem platnom razredu za doktore medicine u rasponu od 10,44 do 11,61 kako je propisano članom 11. stav (3) Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske. Prethodno navedeno je ispravljeno u 2022. godini;
- naknada za dežurstvo je obračunata u manjem iznosu od 01.06.2021. godine i to na način da za dane dežurstva ponedjeljak – četvrtak naknada se obračunavala u visini 4,5% od osnovne plate doktora specijaliste umjesto u visini od 5% osnovne

plate zaposlenog, dok se za dane dežurstva petak-nedjelja obračunavala u visini od 7% osnovne plate doktora specijaliste umjesto u visini od 7,8% osnovne plate zaposlenog, što nije u skladu sa članom 30. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske. Naknada za dežurstvo se tokom cijele godine obračunavala primjenom stopa na visinu osnovne plate specijaliste, umjesto na osnovnu platu zaposlenog, čime je doktorima supspecijalistima manje obračunata, a doktorima medicine više obračunata;

- naknada za rad u pripravnosti se obračunavala na način da je na nivou odjeljenja utvrđen iznos (od 5% do 145% osnovne plate doktora specijaliste), a zatim je obračunati iznos srazmjerno raspoređen broju zaposlenih tog odjeljenja. Navedeno je vršeno na osnovu Odluke o organizovanju dežurstva i pripravnosti koja nije u skladu sa članom 29. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, kojim je propisano da se pripravnost utvrđuje u iznosu do 1,5% ili do 2,5% osnovne plate za dane pripravnosti u zavisnosti da li je zaposleni obavljao ili nije obavljao radne zadatke;
- zaposlenima koji rade u Službi za patologiju i citološku dijagnostiku uvećana je plata po osnovu posebnih i otežanih uslova rada za 10% na osnovu Odluke privremenoj isplati uvećanja plata, što nije u skladu sa članom 16. stav (3) tačka 4. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti zdravstva u Republici Srpskoj, kojim je definisano da se zaposlenim koji rade na citološkim i patološkim laboratorijama osnovna plata uvećava do 5%;
- zaposlenima koji su pružali konsultativno-specijalističke usluge u drugim zdravstvenim ustanovama (Domovi zdravlja Rogatica, Kalinovik, Višegrad, Čajniče, Gacko i Rudo) obračunata je naknada za obavljene preglede (u visini 5 KM i 20 KM po obavljenom pregledu), a prema Odluci o obavljanju konsultativno-specijalističke zdravstvene zaštite i plaćanju naknade. Navedna naknada nije propisana odredbama Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama JZU Univerzitetska bolnica Foča (januar 2015. godine) nisu u dovoljnoj mjeri propisana pravila priznavanja, vrednovanja i evidentiranja imovine, obaveza, rashoda, prihoda i ostalih poslovnih događaja koji su karakteristični za Bolnicu i ista nisu ažurirana sa izmjenama MRS i MSFI. Članom 65. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama JZU Univerzitetska bolnica Foča je propisano da se rashodi priznaju u obračunskom periodu kada je izvjesno da će izdatak (trošak) donijeti ekonomsku korist u budućem periodu, odnosno ispuniti uslove da se prizna kao imovinska pozicija u bilansu stanja, što nije u skladu sa zahtjevima Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje (paragraf 4.47) kojim je propisano da se rashodi priznaju u bilansu uspjeha kada nastane smanjenje budućih ekonomskih koristi, povezano sa smanjenjem imovine ili povećanjem obaveza. Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama JZU Univerzitetska bolnica Foča je propisano da se za alat, inventar, ambalaža i autogume čiji je vijek trajanja do godinu dana i vrijednosti do 1.000 KM, po stavljanju u upotrebu, otpis vrši u iznosu od 50% vrijednosti, a ostatak po rashodovanju. Navedeni računovodstveni tretman alata, inventara i HTZ opreme čiji je vijek trajanja do godinu dana nije u skladu sa zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 6) kojim je propisano da nekretnine, postrojenja i oprema predstavljaju materijalne stavke za koje se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda. Takođe, istim nisu utvrđene računovodstvene politike za procjenu i vrednovanje nenaplativih potraživanja .

Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama JZU Univerzitetska bolnica Foča propisano je uspostavljanje knjige osnovnih sredstava, ali ista nije uspostavljena shodno članu 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20), zbog čega nije omogućena analitička

evidencija i hronološki prikaz promjena izvršenih poslovnih događaja na sredstvima, detaljni podaci o sredstvu kao što je jedinica mjere, naziv dobavljača i druge relevantne karakteristike svakog pojedinačnog sredstva. Popisne liste nepokretnosti, postrojenja i opreme se koriste kao pomoćna evidencija stalnih sredstava, kojima nisu dodijeljeni inventurni brojevi za svako pojedinačno sredstvo, što onemogućava identifikaciju pojedinačne imovine, sistematično povezivanje sa glavnom knjigom, validnu obradu popisa i ne pruža podatke o pravoj vrijednosti pojedinačnih sredstava i ukupne imovine.

Godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2021. godine nije izvršen u skladu sa članom 14., 15., 17. i 18. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21), jer komisija za popis nije utvrdila stvarno stanje na osnovu izvoda i konfirmacija salda potraživanja, obaveza i novčanih sredstava, zemljište nije popisano na osnovu podataka iz zemljišnih evidencija, u komisiji za popis su imenovana lica koja vode evidenciju o promjenama na imovini i obavezama koje su predmet popisa, popisne liste nisu ovjerene od strane odgovornog lica i nisu sačinjene u dva primjerka, a komisija za popis nije sačinila plan rada. Nekretnine, postrojenja i oprema nisu označeni inventurnim brojevima u skladu sa načelima urednog inventarisanja čime nije omogućeno popisom utvrditi pojedinačni obuhvat, tačno označavanje i fizičko i vrijednosno odstupanje između knjigovodstvenog i stvarnog stanja u skladu sa članom 2. i 4. navedenog pravilnika. Nekretnine, postrojenja i oprema su popisani prema nazivu i količini imovine bez tačne lokacije prostorije u odjeljenjima, a na istima je izvršeno upisivanje obračuna amortizacije i iskazano sadašnje stanje. Izvještaj o popisu ne sadrži uporedne preglede knjigovodstvenog i stvarnog stanja popisane imovine i obaveza u skladu sa članom 20. navedenog pravilnika.

Na putnim nalogima za službena putovanja u inostranstvo ne evidentira se vrijeme prelaska granice, čime nije moguće utvrditi vrijeme provedeno u inostranstvu, kako je propisano tačkom 10. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/21).

Bolnica nije sačinila godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2021. godinu, što je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/22). Takođe, nije uspostavljena knjiga poslovnih procesa, identifikovani i procijenjeni rizici kao ni druge zahtijevane aktivnosti u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16) i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/17). Bolnica nije uspostavila jedinicu za internu reviziju prema članu 19. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru.

Kontrolne aktivnosti ulaznih računa nisu vršene na način da se prije evidentiranja utvrdi potpunost, tačnost i zakonitost kako je propisano članom 24. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama JZU Univerzitetska bolnica Foča, zbog čega nije omogućeno praćenje realizacije ugovora.

Evidentiranje određenih knjigovodstvenih isprava u poslovnim knjigama su vršena u zbirnim iznosima na kraju mjeseca čime su narušeni principi urednog knjigovodstva, a evidentiranja nisu vršena u rokovima propisanim članom 9. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se:

- **zapošljavanje vrši na sistematizovana radna mjesta, a broj zaposlenih izvršilaca uskladi sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Zakonom o radu;**
- **za prijem izvršilaca obezbijedi odobrenje od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, kako je definisano tačkom 2. Zaključka Vlade Republike Srpske od 28.01.2015. godine;**
- **izvrši usklađivanje odluka o platama i naknadama, a da se obračun plata i naknada vrši u skladu sa članom 10., 29. i 30. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, koji je u primjeni od 01.08.2022. godine i članom 21. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva, koji je u primjeni od 25.01.2022. godine;**
- **uspostavi pomoćna knjiga osnovnih sredstava u skladu sa članom 11. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;**
- **postupci i procedure provođenja popisa, usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem i izvještavanje vrši u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;**
- **putni nalozi za službena putovanja popunjavaju u skladu sa tačkom 10. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske u smislu da se uspostavi jedinica za internu reviziju, izvrši popis poslovnih procesa i identifikuju i procijene rizici;**
- **kontrola knjigovodstvenih isprava i evidentiranje poslovnih događaja vrši shodno članu 24. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama JZU Univerzitetska bolnica Foča i članu 9. stav (6) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.**

Preporučuje se Upravnom odboru Bolnice da obezbijedi da se izvrši usklađivanje Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Bolnice sa MRS i MSFI u vezi priznavanja i evidentiranja imovine, obaveza, rashoda i prihoda.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2021. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti 2.158.000 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: bez PDV-a). Prema izvještaju o realizaciji u toku godine provedeno je 34 postupka nabavki u iznosu od 4.413.071 KM bez PDV-a, od čega pregovaračkim postupkom bez objave obavještenja (3.272.465 KM), otvorenim postupkom (911.727 KM), konkurentskim zahtjevom za dostavu ponuda (173.891 KM) i direktnim sporazumom (54.989 KM). Nabavke su realizovane u većem iznosu od plana po osnovu izvršene nabavke modernizacije bolnice.

Provedene nabavke se odnose na građevinske radove na modernizaciji bolnice, radove na rekonstrukciji prostora za covid odjeljenja, hirurške konce i staplere, implantacioni materijal za ortopediju, medicinski potrošni materijal, hranu, prevoz radnika i medicinsku opremu.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je 9 postupaka (jedan otvoreni, četiri konkurentska zahtjeva, tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja i jedan direktni sporazum)

ukupne vrijednosti 3.527.807 KM bez PDV-a, što čini 80% realizovanih nabavki (u daljem dijelu teksta ove tačke svi iznosi su bez PDV-a).

Pregovarački postupak bez objave obavještenja je proveden za nabavku dodatnih radova po osnovu projekta "Modernizacija JZU Univerzitetska bolnica u Foči" odnosno rekonstrukcija i dogradnja centralnog objekta „B“ i nabavku opreme u vrijednosti od 2.799.359 KM sa dobavljačem sa kojim je prvobitno zaključen osnovni ugovor. Navedena nabavka je pokrenuta na osnovu Zaključka Vlade Republike Srpske od 11.11.2021. godine, gdje je izvor finansiranja obezbijeđen iz Budžeta Republike Srpske. Tenderska dokumentacija u vezi navedene nabavke nije pripremljena prema propisanom modelu tenderske dokumentacije, jer obrazac za cijenu ponude ne sadrži stavke opisa radova, jedinicu mjere po kojoj se radovi obračunavaju (komadi ili jedinica mase), količinu radova, cijenu po jedinici mjere, ukupnu cijenu po stavci, već je navedena ukupna vrijednost za srodnu grupu radova, što nije u skladu sa članom 53. stav (3) tačka d. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 38/14) i članom 5. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH“ broj 90/14 i 20/15).

Kod nabavke hrane (140.000 KM), zbrinjavanje medicinskog infektivnog otpada (29.500 KM), prevoza radnika (26.974 KM), kancelarijskog materijala (20.341 KM), video bronhoskopa (26.900 KM), rekonstrukcija i priprema prostora za kovid-19 odjeljenja (454.974 KM) članovi komisije nisu potpisali izjavu o nepristrasnosti i povjerljivosti, prilikom imenovanja komisije nisu imenovani zamjenski članovi i nije donesen Poslovnik o radu komisije shodno članu 3., 7. i 9. Pravilnika o uspostavljanju i radu komisije za nabavke („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 103/14).

Pregovarački postupak bez objave obavještenja je proveden za rekonstrukciju i pripremu prostora za kovid-19 odjeljenja u vrijednosti od 454.974 KM na osnovu posebne Odluke iz razloga krajnje hitnosti i nepredviđenih okolnosti, a sredstva su obezbijeđena krajem 2020. godine iz Kompenzacionog fonda Republike Srpske.

Planirane nabavke za sredstva za higijenu (20.202 KM), gorivo (33.408 KM), usluge zbrinjavanja medicinskog otpada (118.332 KM), reagense (124.884 KM), medicinski potrošni materijal (17.436 KM), gas (326.727 KM), servisiranje i popravku medicinske opreme (25.370 KM) i potrošni materijal za dijalizu (43.779 KM) su izvršene bez provođenja postupaka propisanih odredbama Zakona o javnim nabavkama, što nije u skladu sa članom 6. i 18. istog zakona. Takođe, Bolnica nije planirala ni donosila posebne odluke za pokretanje nabavki namještaja (13.141 KM), opreme za video nadzor (8.509 KM), lijekova i medicinskog materijala (14.981 KM), alata i inventara (8.600 KM), održavanje vozila (1.810 KM) i kompjutersku opremu i tonere (20.706 KM), što nije u skladu sa članom 6., 17. i 18. Zakona o javnim nabavkama.

Bolnica nije na svojoj veb stranici objavila plan nabavki, informacije o pregovaračkom postupku bez objave obavještenja, odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, odluke o poništenju postupka i obrazac realizacije ugovora, što nije u skladu sa članom 17., 28. stav (4), članom 70. stav (6) i članom 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama i članom 2. Uputstva o objavi osnovnih elemenata ugovora i izmjena ugovora („Službeni glasnik BiH“ broj 56/15).

Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je provodio centralizovane nabavke lijekova sa Osnovne bolničke liste za zdravstvene ustanove u Republici Srpskoj i dostavljao ugovore Bolnici. Za realizovane količine lijekova Fond zdravstvenog osiguranja je vršio plaćanja, a za taj iznos umanjivao sredstva Bolnici prema ugovoru o pružanju bolničkih zdravstvenih usluga.

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se vrši izrada tenderske dokumentacije, objava plana javnih nabavki i osnovnih elemenata ugovora i da se za nabavke roba i usluga primjenjuju odredbe Zakona o javnim nabavkama kako je propisano članom 6., 17., 18., 53., 70. i 75. navedenog zakona.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Bolnica je donijela Poslovni plan za 2021. godinu (januar 2021. godine) u kojem je sadržan Finansijski plan, Plan ljudskih resursa, Plan i program stručnog usavršavanja, Plan nabavki za 2021. godinu i Plan preventivnog i tekućeg održavanja. Upravni odbor je usvojio Poslovni plan 02.07.2021. godine u skladu sa članom 17. Zakona o sistemu javnih službi i članom 25. i 30. Statuta JZU Univerzitetske bolnice Foča, ali isti nije dostavljen Osnivaču na saglasnost, što nije u skladu sa članom 19. stav (1) tačka 1. Zakona o sistemu javnih službi.

Ukupni prihodi su planirani u iznosu od 19.501.000 KM, dok su rashodi planirani u iznosu od 19.491.000 KM.

Planirani prihodi za 2021. godinu odnose se najvećim dijelom na prihode od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske u iznosu od 17.279.000 KM (po osnovu ugovora o regulisanju međusobnih odnosa prilikom pružanja bolničkih zdravstvenih usluga osiguranim licima), participacije (400.000 KM), prihode od donirane opreme (900.000 KM), ostale poslovne prihode (150.000 KM), prihode od donacija i dotacija (700.000 KM), prihode od zakupnina (2.000,00 KM) i ostale nepomenute prihode (50.000 KM).

Planirani rashodi odnose se najvećim dijelom na troškove bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja (11.606.300 KM), troškove goriva i energije (285.000 KM), troškove medicinskog i nemedicinskog materijala (4.135.500 KM), troškove otpremnina, nagrada i pomoći (87.000 KM), troškove usluga održavanja (163.000 KM), troškove komunalnih usluga (62.000 KM), troškove neproizvodnih usluga (85.500 KM), troškove zbrinjavanja medicinskog otpada (150.000 KM), rashode kamata po kreditima (400.000 KM), kamate na neplaćene račune (50.000 KM), otpis sitnog inventara (40.000 KM) i amortizacija (2.100.000 KM).

Finansijski plan po svom sadržaju suštinski ne predstavlja finansijski plan, već plan Bilansa uspjeha, jer su istim planirane obračunske kategorije rashoda koje ne podrazumijevaju odlive sredstava.

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se godišnji program rada i finansijski plan dostavlja Vladi Republike Srpske na saglasnost shodno članu 19. stav (1) tačka 1. Zakona o sistemu javnih službi.

6. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji Bolnice pripremljeni su i prezentovani u obrascima koji su propisani Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 63/16).

Pored obrazaca navedenih pravilnikom, Bolnica je sačinila i Izvještaj o poslovanju za 2021. godinu, gdje je iskazano izvršenje finansijskog plana Bolnice za 2021. godinu. Ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 23.640.237 KM, što je 21% više od planiranih, a ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 22.056.717 KM, što je 13% više od planiranih.

6.1. Bilans uspjeha

6.1.1. Prihodi

U obrascu Bilans uspjeha (Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu) iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 23.640.223 KM, a čine ih poslovni prihodi, finansijski prihodi i ostali prihodi. Prema nalazu revizije ukupni prihodi su potcijenjeni za iznos od 47.619 KM.

Poslovni prihodi su iskazani u iznosu od 23.576.384 KM, a čine ih prihodi od prodaje učinaka i ostali poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su u iznosu od 18.694.675 KM, a čine ih prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima (18.237.849 KM) i prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu (456.826 KM).

Prihode od prodaje učinaka čine prihodi od pruženih usluga za akutno bolničko liječenje, intenzivnu njegu i dnevnu bolnicu (10.647.285 KM), usluga konsultativno-specijalističke zaštite i usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite (6.918.464 KM), usluga primarne zdravstvene zaštite (222.091 KM), usluga ginekologije (29.864 KM), usluge hemodijalize (454.471 KM), usluge pružene ino osiguranicima (50.227 KM), sanitetskog prevoza (57.196 KM), usluge zdravstvene zaštite nastale upotrebom motornog vozila ili štetnom radnjom trećeg lica (71.188 KM), kao i prihodi od naplaćene participacije od korisnika zdravstvene zaštite (456.826 KM). Navedeni prihodi su umanjeni po konačnom obračunu Fonda zdravstvenog osiguranja u iznosu od 212.936 KM za efekte usluga koje su izvršile druge zdravstvene ustanove, prekoračenja u propisanim lijekovima na recept, refundacija i kontrole izvršenih usluga.

Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima su precijenjeni za iznos od 18.237.849 KM, za koliko su potcijenjeni prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu, jer prihodi ostvareni od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, koji nije povezano pravno lice, evidentirani su na prihode od povezanih pravnih lica, što nije u skladu sa članom 49. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Bolnica je u skladu sa Pravilnikom o osnovama za zaključivanja ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2021. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 126/20) i Odlukom o načinu finansiranja zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj u 2021. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/21 i 9/21) sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske zaključila Ugovor o regulisanju međusobnih odnosa prilikom pružanja bolničkih zdravstvenih usluga osiguranim licima Fonda u 2021. godini u iznosu od 16.661.057 KM, a zatim Aneksima ugovora usljed povećanog obima rada izazvanog pandemijom kovid-19 povećala vrijednost na 17.761.057 KM.

Na osnovu navedenih ugovora Bolnica ispostavlja mjesečne fakture, od toga za primarnu zdravstvenu zaštitu, ginekologiju i usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite u visini jedne dvanaestine, a za ostale po broju obavljenih usluga. Na kraju godine Fond zdravstvenog osiguranja je Bolnici dostavio konačan obračun.

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 4.881.709 KM, a čine ih prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa i podsticaja, prihodi od donacija, prihodi od zakupnina i ostali poslovni prihodi po drugim osnovama.

Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa i podsticaja najvećim dijelom se odnose na subvencije Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite (504.140 KM) i subvencije Kompenzacionog fonda Republike Srpske (343.427 KM), koje su dodjeljene u svrhu izmirenja nastalih obaveza prouzrokovanih pandemijom kovid-19 i to povećanih troškova medicinskog gasa, specifičnih lijekova za kovid, reagenasa, potrošnog materijala i troškova zbrinjavanja medicinskog otpada.

Prihode od donacija najvećim dijelom čine prihodi u visini obračunate amortizacije donirane opreme (1.475.068 KM) i donacije zaštitne opreme (maski, odijela i rukavica), kovid-19 testova i drugog medicinskog potrošnog materijala (2.206.879 KM) od strane Vlade Republike Srpske koja je uputstvima Republičkog štaba za vanredne situacije i zaključcima Kompenzacionog fonda Republike Srpske zadužila Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske i JZU Institut za javno zdravstvo Republike Srpske da sukcesivno isporučuju shodno potrebama bolnice.

Prihodi od donacija i dobitak tekuće godine potcijenjeni su u iznosu od 47.619 KM za koliko su precijenjeni razgraničeni prihodi i primljene donacije (tačka 6.2.2.2. izvještaja), jer prihodi od donacija nisu priznati na sistematskoj osnovi u bilansu uspjeha tokom perioda u kojima se priznaju povezani rashodi po osnovu amortizacije, što nije u skladu sa zahtjevom MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državnih pomoći (paragraf 17).

Poslovni prihodi po drugim osnovama odnose se najvećim dijelom na prihode od pruženih zdravstvenih usluga Kazneno-popravnog zavodu Foča i domovima zdravlja (134.262 KM). Poslovni prihodi po drugim osnovama precijenjeni su u iznosu od 134.262 KM za koliko su potcijenjeni prihodi od prodaje učinaka, jer prihodi ostvareni od prodaje učinaka (pružanja zdravstvenih usluga) evidentirani su na ostale poslovne prihode, što nije u skladu sa članom 53. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Finansijski prihodi su iskazani u iznosu od 10.506 KM, a odnose se na pozitivne kursne razlike (22 KM) i ostale finansijske prihode (10.484 KM). Ostali finansijski prihodi precijenjeni su za iznos od 7.523 KM za koliko su potcijenjeni ostali prihodi, jer su ostali prihodi (dobici od prodaje materijala po osnovu starog gvožđa) evidentirani na finansijske prihode, što nije u skladu sa članom 53. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Ostali prihodi su iskazani u iznosu od 53.333 KM, a odnose se na dobitke po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme (6.000 KM) i prihode od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi (47.333 KM).

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se prihodi po osnovu pruženih usluga u Republici Srpskoj, ostali prihodi i finansijski prihodi evidentiraju u skladu sa članom 54. stav (4), članom 59. stav (7) i članom 58. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

6.1.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u ukupnom iznosu od 22.056.717 KM. Čine ih poslovni rashodi (20.870.734 KM), finansijski rashodi (344.564 KM) i ostali rashodi (841.419 KM). Prema nalazu revizije ukupni rashodi su precijenjeni za iznos od 188.409 KM.

Poslovni rashodi se odnose na troškove materijala, troškove zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja, troškove proizvodnih usluga, troškove amortizacije, nematerijalne troškove i troškove poreza i doprinosa.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 6.220.407 KM, a čine ih najviše rashodi za troškove lijekova i medicinskog potrošnog materijala (4.891.286 KM), troškovi medicinskog gasa (364.338 KM), troškovi hrane (177.366 KM), troškovi tehničkog materijala (122.554 KM), troškovi kancelarijskog materijala (59.857 KM), troškovi materijala za higijenu (77.131 KM), troškovi ostalog materijala -otpis alata, inventara i HTZ opreme (143.669 KM), troškovi ogreva (205.729 KM), troškovi električne energije (99.255 KM) i troškovi naftnih derivata (39.087 KM).

Nabavke alata, inventara i HTZ opreme su evidentirane na zalihama, a izdavanjem istog sa skladišta u upotrebu vršeno je evidentiranje na postrojenja i opremu i priznavanje troškova materijala u visini od 50% vrijednosti u korist ispravke vrijednosti postrojenja i opreme. Evidentiranje preostalih 50% na troškove materijala vrši se u obračunskom periodu kada se popisom ustanovi da alat, inventar i HTZ oprema nije za upotrebu i da treba da se rashoduje. Navedeno evidentiranje alata, inventara i HTZ opreme nije u skladu sa članom 8. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike kojim je propisano da se alat, inventar i HTZ oprema na skladištu po izdavanju u upotrebu u cjelini otpisuje i evidentira na alat, inventar i HTZ oprema u upotrebi. Po ovom osnovu precijenjena su postrojenja i oprema (216.577 KM) i dobitak tekuće godine (41.567 KM), a potcijenjeni su troškovi ostalog materijala (41.567 KM) i gubitak ranijih godina (175.010 KM).

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda iskazani su u iznosu od 12.046.821 KM, a čine ih troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada i ostali lični rashodi. *Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada* su iskazani u iznosu od 11.754.936 KM, a odnose se na bruto zarade za period januar-decembar 2021. godine (11.724.162 KM) i troškove bruto naknada članovima upravnog odbora (30.773 KM).

Lična primanja zaposlenih u Bolnici definisana su Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva i Odlukom o utvrđivanju cijene rada u oblasti zdravstva i socijalne zaštite.

Revizijom je utvrđeno da obračun ličnih primanja nije vršen u skladu sa navedenom regulativom (tačka 3. izvještaja).

Naknade članovima upravnog odbora obračunate su u visini od 350 KM mjesečno za predsjednika i 300 KM za članove, u skladu sa Odlukom o naknadi za rad u Upravnom odboru.

Za lica sa kojima je zaključen ugovor o stručnom osposobljavanju i usavršavanju, nije obračunat pripadajući doprinos, shodno članu 7. stav (1) tačka 3. Zakona o doprinosima kojim je definisano da se doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje i zdravstveno osiguranje plaća za vrijeme obavljanja stručnog osposobljavanja i usavršavanja.

Ostali lični rashodi su iskazani u iznosu od 291.885 KM, a odnose se na troškove otpremnina, naknada i pomoći (126.803 KM), troškove zaposlenih na službenom putu (15.512 KM) i troškove bruto ostalih ličnih rashoda u iznosu od 149.568 KM.

Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći se odnose na otpremnine za odlazak u penziju (46.377 KM), novčane pomoći prilikom smrti člana uže porodice (59.158 KM) i novčane pomoći u slučaju rođenja djeteta (21.268 KM).

Za novčane pomoći prilikom rođenja djeteta i otpremnine prilikom odlaska u penziju nisu obračunati pripadajući porez i doprinosi za isplaćene iznose iznad visine poreskih oslobođanja (jedne prosječne mjesečne neto plate u Republici Srpskoj prema posljednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za statistiku i tri posljednje isplaćene neto plate licu koji odlaze u penziju), što nije u skladu sa članom 3., 11. i 58. Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21 i 119/21) i članom 3. i 24. Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 114/17, 112/19, 49/21 i 119/21).

Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda najvećim dijelom se odnose na troškove bruto naknada po osnovu ugovora o djelu i privremenim i povremenim poslovima zaključene sa fizičkim licima van radnog odnosa.

Ostali lični rashodi su precijenjeni za iznos od 40.155 KM za koliko su potcijenjeni troškovi proizvodnih usluga, jer troškovi proizvodnih usluga su evidentirani u okviru ostalih ličnih

rashoda, što nije u skladu sa članom 41. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 187.108 KM, a čine ih najviše troškovi transportnih usluga (20.322 KM), troškovi usluga održavanja (135.902 KM) i troškovi komunalnih usluga (29.480 KM). Troškovi proizvodnih usluga su precijenjeni za iznos 22.875 KM, za koliko su potcijenjeni postrojenja i oprema i dobitak tekuće godine, jer je nabavka i ugradnja video nadzora i protivpožarnih sistema evidentirana na troškove usluga održavanja, što nije u skladu sa članom 41. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 12).

Troškovi amortizacije i rezervisanja iskazani su u iznosu od 1.959.190 KM i u potpunosti se odnose na troškove amortizacije stalnih sredstava. Bolnica je za stalna sredstva u upotrebi primjenjivala metod linearne amortizacije prema stopama utvrđenim u Pravilniku o primjeni godišnjih amortizacionih stopa („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 47/16). Međutim za većinu sredstava u zadnjoj godini procijenjenog vijeka trajanja nije obračunavala amortizaciju, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 55 i 62), koji propisuju da se amortizacija sredstava vrši do momenta dok nije u potpunosti amortizovano ili do datuma prestanka priznavanja sredstva. Revizijom je utvrđeno da su zbog navedenog obračuna amortizacije 2021. godine i prethodnih godina potcijenjeni troškovi amortizacije (47.619 KM) i gubitak ranijih godina (869.498 KM), a precijenjena postrojenja i oprema (917.117 KM) i dobitak tekuće godine (47.619 KM).

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa) su iskazani u iznosu od 377.014 KM, a čine ih najviše troškovi zbrinjavanja medicinskog otpada (248.207 KM), troškovi stručnog obrazovanja zaposlenih (26.640 KM) i ostale neproizvodne usluge (55.215 KM)

Troškovi poreza i doprinosa iskazani su u iznosu od 43.681 KM, odnose se na obračunat porez i pripadajući doprinos na naknade van radnog odnosa.

Finansijski rashodi su iskazani u iznosu od 344.564 KM, a čine ih rashodi kamata (344.557 KM) i negativne krusne razlike (7 KM). Rashodi kamata se odnose na rashode kamata po kreditima (306.621 KM) i zatezne i druge kamate (37.936 KM).

Bolnica nije evidentirala dospjele obaveze po osnovu zateznih kamata i troškova prinudne naplate zbog kašnjenja u plaćanju javnih prihoda u 2021. godini i prethodnih godina. Bolnica je sa Poreskom upravom Republike Srpske sastavila zapisnik o spravljanju-usaglašavanju obaveza na dan 31.12.2021. godine, gdje su ukupne dospjele obaveze po osnovu poreskog duga (27.292.641 KM) od čega su obaveze za troškove postupka (1.282.604 KM), a obaveze za kamate (4.483.212 KM). Obaveze za kamate u 2021. godinu iznose 441.336 KM (detaljnije objašnjeno u tački 6.2.2.3. izvještaja).

Zbog prethodno navedenog, potcijenjeni su rashodi zateznih kamata i obaveze za kamate u iznosu od 441.336 KM za koliko je precijenjen dobitak tekuće godine, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28), kojim je propisano da se rashodi i obaveze evidentiraju u periodu u kom su nastali.

Ostali rashodi su iskazani u iznosu od 841.419 KM, a čine ih gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme (37.873 KM) i rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi (803.545 KM).

Bolnica je vršila korekciju grešaka iz prethodnog perioda, po osnovu više priznatih prihoda u ranijem periodu za doznačena sredstva od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, na način da je evidentirala ostale rashode i obaveze u iznosu od 673.762 KM. Navedeni rashodi precijenjeni su za iznos od 673.762 KM za koliko je potcijenjen gubitak

ranijih godina i manje iskazan dobitak tekuće godine, jer korekcija materijalno značajnih grešaka iz prethodnog perioda nije izvršena u skladu sa MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragraf 41 i 42) kojim je propisano da materijalno značajna greška iz prethodnog perioda ako je uticala na pozicije bilansa uspjeha, za iznos ispravke greške vrši se korekcija gubitka ranijih godina.

Takođe, Bolnica je vršila korekciju grešaka iz prethodnog perioda po osnovu neevidentiranih obaveza za kamate iz perioda od 01.01.2010. godine do 01.05.2019. godine prema Mješovitom holdingu „Elektroprivreda Republike Srpske“ a.d. Trebinje, na način da je na ostale rashode evidentirala rashode kamata i obaveze u iznosu od 124.344 KM. Po osnovu navedenog, ostali rashodi precijenjeni su za iznos od 124.344 KM za koliko je potcijenjen gubitak ranijih godina i manje iskazan dobitak tekuće godine, jer korekcija materijalno značajnih grešaka iz prethodnog perioda nije izvršena u skladu sa MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragraf 41 i 42).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine su potcijenjeni u iznosu od 102.050 KM za koliko su precijenjena kratkoročna potraživanja i dobitak tekuće godine, jer nisu izvršena obezvređenja zastarjelih potraživanja (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se:

- ***vrši obračun pripadajućeg poreza i doprinosa kod otpremnina, novčanih pomoći i ugovora za obavljanje stručnog osposobljavanja i usavršavanja u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima;***
- ***troškovi ostalog materijala i troškovi proizvodnih usluga evidentiraju u skladu sa članom 12., 43. i 45. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine;***
- ***obračun amortizacije sredstava vrši do momenta dok nije u potpunosti amortizovano ili do datuma prestanka priznavanja sredstva u skladu sa zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 55);***
- ***retrospektivne korekcije materijalno značajnih grešaka vrše shodno zahtjevima MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragraf 41 i 42).***

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2021. godine ukupni prihodi su iskazani u iznosu od 23.640.223 KM, ukupni rashodi u iznosu od 22.056.717 KM i neto dobitak tekućeg perioda u iznosu od 1.583.506 KM.

Po nalazu revizije dobitak tekućeg perioda je potcijenjen za 236.028 KM, jer su ukupni prihodi potcijenjeni za 47.619 KM, a ukupni rashodi precijenjeni za 188.409 KM (detaljnije obrazloženo u tačkama 6.1.1. i 6.1.2. izvještaja).

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Aktiva

Ukupna aktiva iskazana je u iznosu od 74.679.687 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 24.910.936 KM i neto vrijednosti 49.768.751 KM, a odnosi se na stalna sredstva, tekuća sredstva i gubitak iznad visine kapitala.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u iznosu od 52.758.616 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 24.910.936 KM i neto vrijednosti 27.847.680 KM, a čine ih nekretnine,

postrojenja, oprema i investicione nekretnine i dugoročni finansijski plasmani. Prema nalazu revizije stalna sredstva su precijenjena za iznos od 1.110.819 KM.

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine iskazane su u iznosu od 52.753.907 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 24.910.936 KM i neto vrijednosti 27.842.971 KM, a čine ih zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema.

Zemljište je iskazano u vrijednosti od 1.070.027 KM, po procjeni iz 2009. godine, a nakon toga nije vršena revalorizacija, što nije u skladu sa članom 51. i 52. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama i zahtjevima MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 31 i 34), koji nalaže da se učestalost revalorizacije vrši jednom na svakih tri ili pet godina.

Građevinski objekti su iskazani u iznosu 23.474.066 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 8.480.662 KM i neto vrijednosti 14.993.404 KM. Neto vrijednost građevinskih objekata najvećim dijelom čine zgrada bolnice (6.831.369 KM), paviljon I (1.188.528 KM), paviljon II (2.129.136 KM), paviljon III (2.179.853 KM), hemodijaliza sa onkologijom (2.044.944 KM), specijalistička poliklinika (373.088 KM) i trafostanica (85.285 KM). U toku godine građevinski objekti su povećani u vrijednosti od 495.135 KM, a najvećim dijelom po osnovu radova na rekonstrukciji i pripremi prostora za covid odjeljenja.

Bolnica nije izvršila prenos dijela sredstava u pripremi na sredstva u upotrebi za vrijednost dovršenih objekata odjeljenja angio sale, neurologije i onkologije u iznosu od 1.006.203 KM, što nije u skladu sa članom 4. stav (12) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Shodno tome, potcijenjeni su građevinski objekti za vrijednost od 1.006.203 KM, za koliko su precijenjeni nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.

Postrojenja i oprema su iskazani u iznosu 25.641.056 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 16.430.274 KM i neto vrijednosti 9.210.782 KM, najveći dio se odnosi na medicinsku opremu (8.316.606 KM), opremu za grijanje (479.276 KM), alat i inventar (204.229 KM), putnička i sanitetska vozila (162.114 KM) i računarsku opremu (25.933 KM).

U toku godine postrojenja i oprema su povećani u iznosu od 4.009.201 KM po osnovu nabavke medicinske opreme iz projekta "Modernizacija JZU Univerzitetske bolnice u Foči" koja se najvećim dijelom odnosi na opremu za angiografiju, kateterizaciju srca i invazivnu kardiologiju (1.362.348 KM), video gastroskopa (285.480 KM), bolničkih kreveta sa ogradama, infuzijskim stativima i madracima (245.700 KM), aparata za anesteziju sa monitorom vitalnih funkcija (234.257 KM), radnih stanica za prijem i podjelu histopatološkog materijala (111.618 KM) i aparata za automatsko bojenje pločica u patologiji (97.578 KM).

Bolnica je za stalna sredstva u upotrebi primjenjivala metod linearne amortizacije, međutim za većinu sredstava u zadnjoj godini procijenjenog vijeka trajanja nije obračunavala amortizaciju, što nije u skladu sa paragrafom 55. i 62. MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (tačka 6.1.2.1. izvještaja). Zbog neobračunavanja amortizacije 2021. godine i prethodnih godina precijenjena je oprema za iznos od 917.117 KM (tačka 6.1.2.1. izvještaja).

Postrojenja i oprema su precijenjena u iznosu od 216.577 KM za evidentiran alat inventar i HTZ opremu u upotrebi (tačka 6.1.2. izvještaja).

Takođe, postrojenja i oprema su potcijenjena za iznos od 22.875 KM, jer su radovi na ugradnji video nadzora i protivpožarni sistemi evidentirani kao troškovi održavanja (tačka 6.1.2. izvještaja).

Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi iskazani su iznosu od 2.568.758 KM, a odnose se na građevinske objekte u pripremi (1.849.493 KM) i opremu u pripremi (719.265 KM). Kao što je naprijed navedeno nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi su precijenjena za 1.006.203 KM za koliko su potcijenjeni građevinski objekti zbog neaktiviranja iste.

Dugoročni finansijski plasmani su iskazani u iznosu od 4.709 KM i u potpunosti se odnose na učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica. Prema informaciji za potrebe revizije odnose se na učešća u kapitalu Privredne banke Sarajevo filijala Foča koja su evidentirana prije 1992. godine za koju Bolnica nema knjigovodstvenu dokumentaciju o vlasništvu uloga. Navedena učešća u kapitalu su precijenjena u iznosu od 4.709 KM, jer Bolnica nema ugovorna prava za finansijski instrument čime ne ispunjava uslove za priznavanje finansijskog sredstva u skladu sa zahtjevima MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 3.2.3). Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeca potcijenjena su u iznosu od 5.404 KM, za koliko su precijenjeni gotovinski ekvivalenti i gotovina, jer dugoročne obveznice za izmirenje ratne štete su evidentirane na gotovinske ekvivalente i gotovinu, što nije u skladu sa članom 6. stav (14) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se:

- **revalorizacija zemljišta vrši redovno u cilju utvrđivanja fer vrijednosti u skladu sa članom 51. i 52. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Bolnice i zahtjevima MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 31 i 34);**
- **nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi evidentiraju u skladu sa članom 4. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine;**
- **priznavanje finansijskih sredstava vrši u skladu sa zahtjevima MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 3.2.3);**
- **finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti evidentiraju u skladu sa članom 8. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.**

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su iskazana u iznosu od 2.253.154 KM (bruto vrijednosti i neto vrijednosti), a čine ih zalihe materijala, kratkoročna potraživanja i gotovinski ekvivalenti i gotovina. Prema nalazu revizije tekuća sredstva precijenjena su u iznosu od 102.050 KM.

Zalihe materijala iskazane su u iznosu od 1.068.973 KM (bruto vrijednosti i neto vrijednosti), a odnose se na zalihe lijekova (874.758 KM), hrane (8.271 KM) potrošnog medicinskog materijala (33.593 KM), materijala za održavanje higijene (9.548 KM), alata, inventara i HTZ opreme u skladištu (123.188 KM) i kancelarijski materijala (19.617 KM). Zalihe alata, inventara i HTZ opreme izdavanjem u upotrebu nisu evidentirane u skladu sa članom 8. stav (7) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (tačka 6.1.2. i 6.2.1.1. izvještaja).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 677.110 KM (bruto vrijednosti i neto vrijednosti), a odnose se na kupce u zemlji (676.346 KM) i druga kratkoročna potraživanja (764 KM). Kupci u zemlji se najvećim dijelom odnose na potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (503.365 KM), JU Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske (26.195 KM), JZU Bolnica Trebinje (11.307 KM), JZU Dom zdravlja

Foča (11.240 KM), Kazneno-popravni zavod Foča (15.221 KM), Ortopedija Trapisti Banja Luka (47.565 KM) i JU Nacionalni park Sutjeska (10.101KM). Bolnica nije izvršila procjenu naplativosti potraživanja i korigovala zastarjela potraživanja (koja nisu naplaćena u periodu od 12 mjeseci) u iznosu od 102.050 KM, čime su kratkoročna potraživanja precijenjena, a rashodi od usklađivanja imovine potcijenjeni za navedeni iznos, što nije u skladu sa zahtjevima MSFI 9 -Finansijski instrumenti (paragraf 5.5.15) i članom 46. stav (10) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina su iskazani u iznosu od 505.482 KM, a odnose se na gotovinske ekvivalente –hartije od vrijednosti (5.404 KM) i gotovinu (500.078 KM). Gotovina se odnosi na sredstva na računima kod poslovnih banaka (498.251 KM) i novčana sredstva u blagajni (1.827 KM). Gotovinski ekvivalenti su precijenjeni za iznos od 5.404 KM zbog evidentiranih obveznica za izmirenje ratne štete (tačka 6.2.1.1. izvještaja).

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se vrši procjena naplativosti i ispravka vrijednosti potraživanja shodno zahtjevima MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.5.15).

6.2.1.3. Gubitak iznad visine kapitala

Gubitak iznad visine kapitala iskazan je u iznosu od 19.667.917 KM, a odnosi se na gubitak ranijih godina po početnom stanju (21.251.423 KM) koji je na kraju obračunskog perioda bez donošenja odluke o pokriću gubitka umanjen za finansijski rezultat (neto dobitak) iz 2021. godine (1.583.506 KM).

Prema nalazu revizije gubitak iznad visine kapitala manje je iskazan za 6.560.469 KM, jer nisu evidentirani iz ranijeg perioda rashodi kamata (po poreskom dugu 5.324.480 KM i ugovora o zajmu 182.253 KM), rashodi otpisa sitnog alata i inventara (175.010 KM), troškovi amortizacije (869.498 KM) i retrospektivne korekcije materijalno značajnih grešaka (798.106 KM), a što je navedeno pod tačkama 6.1.2. i 6.2.2.3. izvještaja. Takođe, gubitak iznad visine kapitala je precijenjen, jer nisu evidentirani iz ranijeg perioda prihodi od donacija po osnovu donirane opreme (552.850 KM) i finansijski rezultat tekuće godine (236.028 KM više utvrđen neto dobitak tekuće godine po nalazu revizije), a što je navedeno po tačkama 6.1.3. i 6.2.2.2. izvještaja.

6.2.2. Pasiva

Ukupna pasiva iskazana je u iznosu od 49.768.751 KM, a odnosi se na poslovnu pasivu koju čine osnovni kapital, gubitak do visine kapitala, rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi i obaveze.

6.2.2.1. Kapital

Strukturu kapitala na dan 31.12.2021. godine čine osnovni kapital u iznosu od 19.763.041 KM i gubitak do visine kapitala u istom iznosu.

Osnovni kapital je iskazan u iznosu od 19.763.041 KM, a čini ga državni kapital (19.636.287 KM) i ostali osnovni kapital (126.754 KM).

Odlukom Vlade Republike Srpske o osnivanju JZU Univerzitetska bolnica Foča sredstva za početak rada bolnice čine osnovna sredstva i oprema bolnice koja su po osnovu Diobnog bilansa Kliničkog centra Istočno Sarajevo na dan 30.06.2012. godine pripala JZU Univerzitetska bolnica Foča. Bolnica je na osnovu Diobnog bilansa preuzela i evidentirala državni kapital i ostali osnovni kapital.

U sudskom registru po Rješenju Okružnog privrednog suda Trebinje od 21.5.2013. godine upisani i uplaćeni kapital Bolnice iznosi 2.000 KM.

Osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama Bolnice na dan 31.12.2021. godine i osnovni kapital u sudskom registru nisu međusobno usklađeni, kako je definisano članom 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 67/13, 15/16 i 84/19).

Gubitak do visine kapitala iskazan u iznosu od 19.763.041 KM, a odnosi se na gubitak ranijih godina. Statutom bolnice nije definisan način pokrića gubitka.

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama i osnovni kapital u sudskom registru međusobno usklade, kako je definisano članom 22. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj.

6.2.2.2. Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi

Rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi su iskazani u iznosu od 14.978.442 KM, a odnose se na ostala dugoročna rezervisanja. Prema nalazu revizije rezervisanja, odložene poreske obaveze i razgraničeni prihodi procijenjeni su u iznosu od 600.470 KM.

Ostala dugoročna rezervisanja su procijenjena u iznosu od 14.377.972 KM za koliko su potcijenjeni razgraničeni prihodi i primljene donacije, jer su primljene donacije u stalnim sredstvima evidentirane na ostalim dugoročnim rezervisanjima, što nije u skladu sa članom 28. stav (8. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Ostala dugoročna rezervisanja procijenjena su u iznosu od 600.470 KM za koliko su potcijenjeni prihodi tekuće godine (47.619 KM) i procijenjen gubitak ranijih godina (552.850 KM), jer Bolnica nije izvršila obračun amortizacije donirane opreme i po tom osnovu nisu priznati prihodi od donacija na sistematskoj osnovi u bilansu uspjeha tokom perioda u kojima se priznaju povezani rashodi, što nije u skladu sa zahtjevom MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državnih pomoći (paragraf 12 i 17). Bolnica za većinu osnovnih sredstava u zadnjoj godini procijenjenog vijeka nije obračunavala amortizaciju (detaljnije objašnjeno u tački 6.1.2. izvještaja).

Primljene donacije odnose se najvećim dijelom na isporučenu medicinsku opremu (8.245.125 KM) i izvršenu rekonstrukciju bolnice (6.219.537 KM) od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite. Sporazumom o načinu finansiranja po projektu „Modernizacija JZU Univerzitetske bolnice Foča“ od 17.05.2019. godine u vrijednosti 16.376.847 KM utvrđeno je da Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske vrši plaćanja dobavljaču za ugovorenu vrijednost po Ugovoru "Modernizacija JZU Univerzitetske bolnice u Foči". Vlada Republike Srpske je u okviru projekta „Modernizacija bolnica u BiH“ (Faza 3) prenijela pravo vlasništva nad osnovnim sredstvima sa Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite na Bolnicu u iznosu od 2.992.311 KM na osnovu Odluke o prenosu vlasništva („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/18).

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se:

- ***razgraničeni prihodi i primljene donacije evidentiraju shodno članu 32. stav (8. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine;***
- ***priznavanje prihoda po osnovu primljenih donacija vrši u skladu sa zahtjevima MRS 20 - Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državnih pomoći (paragraf 12 i 17).***

6.2.2.3. Obaveze

Obaveze su iskazane u iznosu od 34.790.309 KM, a odnose se na dugoročne obaveze (8.520.371 KM) i kratkoročne obaveze (26.269.938 KM). Prema nalazu revizije obaveze su potcijenjene u iznosu od 5.948.069 KM.

Dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 8.520.371 KM i čine ih obaveze po osnovu dugoročnih kredita i ostale dugoročne obaveze.

Dugoročni krediti su iskazani u iznosu od 5.896.169 KM, a odnose se na obaveze po osnovu kreditnog zaduženja kod „UniCredit Bank“ a.d. Banja Luka (2.730.507 KM), zajma od Investiciono-razvojne banke Republike Srpske (1.722.851 KM), indirektnog kreditnog zaduženja preko Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fonda zdravstvenog osiguranja) (630.529 KM) i indirektnog kreditnog zaduženja bolnice kod Fonda zdravstvenog osiguranja po osnovu zajma Vlade Republike Srpske (812.282 KM).

U 2015. godini Bolnica je zaključila Ugovor o zajmu sa Investiciono-razvojn timer bankom Republike Srpske u iznosu od 3.000.000 KM, koji je odobren na period od deset godina, uz grejs period od 2 godine. Tokom vremena Bolnica je zaključila više Sporazuma o izmirenju dospjelih i nedospjelih obaveza, kao i tri Aneksa Ugovora o zajmu, koji su doveli do izmjene plana i vremenskog perioda otplate zajma. Bolnica po navedenom zajmu nije evidentirala rashode kamata i pripadajuće obaveze nastale u periodu do 2021.godine u iznosu od 182.253 KM, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28), čime je potcijenjen gubitak ranijih godina i obaveze za kamate u iznosu od 182.253 KM.

Bolnica se kreditno zadužila kod „UniCredit Bank“ a.d. Banja Luka u 2018. godini u iznosu od 5.000.000 KM, koji je odobren na period od osam godina, po fiksnoj kamatnoj stopi od 3,95%. Bolnici je u 2020. godini od strane banke odobren moratorijum u iznosu od 164.378 KM, koji se odnosio na dospjele, a neplaćene obaveze na ime glavnice sa 30.04.2020. godine (treći i četvrti mjesec) u iznosu od 93.895 KM, kamate za treći i četvrti mjesec u iznosu od 28.716 KM i obračunate kamate za maj, jun i jul mjesec u iznosu od 41.766 KM. Na dan 31.12.2021. godine Bolnica je iskazala veće stanje po navedenom kreditu u iznosu od 21.570 KM, jer je dospjele anuitete po osnovu moratorijuma evidentirala na rashode kamata umjesto na smanjenje dijela dugoročnih obaveza koji dopijevaju za plaćanje do godinu dana. Navedno je ispravljeno početkom 2022. godine.

Bolnica je u 2011. godini zaključila Ugovor o prenosu kreditnih sredstava po osnovu supsidijarnog sporazuma o prenosu i realizaciji kredita u iznosu od 2.000.000 KM sa Fondom zdravstvenog osiguranja. Aneksom I definisano je da će se ostatak duga od 982.143 KM, vraćati u narednih 10 godina sa uključenih 12 mjeseci grejs perioda uz kamatnu stopu koju čine šestomjesečni Euribor uvećan za maržu od 4,19%.

Bolnica je u 2009. godini, sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske zaključila Ugovor o zajmu u iznosu od 2.779.111 KM. Po navedenom zajmu zaključena su dva Aneksa, kojima je regulisano da će se ostatak duga od 1.265.252 KM vraćati u narednih 10 godina sa uključenih 12 mjeseci grejs perioda, uz kamatnu stopu koju čine šestomjesečni Euribor uvećan za maržu od 4,19%, kao i da će se preostali iznos od 503.714 KM biti izmiren pod uslovima pod kojim Fond zdravstvenog osiguranja bude izmirivao ostatak duga prema Vladi Republike Srpske.

Ostale dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 2.624.202 KM, a odnose se na zaključen sporazum o izmirenju duga po osnovu više doznačenih sredstava od strane Fonda zdravstvenog osiguranja (2.120.488 KM) i dijela duga po osnovu indirektnog kreditnog zaduženja bolnice kod Fonda zdravstvenog osiguranja po osnovu zajma Vlade Republike Srpske (503.714 KM).

Na dan 31.12.2021. godine, stanje duga je usaglašeno prema Fondu zdravstvenog osiguranja u iznosu od 4.618.303 KM, od čega se na dugoročne obaveze odnosi 4.067.013 KM, a na kratkoročne finansijske obaveze 551.290 KM.

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 26.269.938 KM, a čine ih kratkoročne finansijske obaveze (1.830.355 KM), obaveze iz poslovanja (2.496.942 KM), obaveze za zarade i naknade zarada (21.496.678 KM), druge obaveze (104.008 KM) i obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine (341.955 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze su iskazane u iznosu od 1.830.355 KM, a odnose se na dio dugoročnih finansijskih obaveza koje za plaćanje dopijevaju u periodu od godinu dana po osnovu zajma i sporazuma prema Fondu zdravstvenog osiguranja (551.290 KM), kredita kod „UniCredit Bank“ a.d. Banja Luka (638.894 KM) i zajma od Investiciono-razvojne banke Republike Srpske (640.171 KM).

Obaveze iz poslovanja su iskazane u iznosu od 2.496.942 KM, a odnose se na obaveze prema dobavljačima u zemlji (2.492.375 KM) i inostranstvu (4.567 KM).

Obaveze za zarade i naknade zarada u iznosu od 21.496.678 KM, odnose se na neizmirene obaveze po osnovu obaveza za neto zarade i naknade zarada za novembar i decembar 2021. godine (1.273.200 KM), porez na platu za novembar i decembar 2021. godine (68.598 KM), doprinose na platu za novembar i decembar 2021. godine (650.729 KM) i neizmirene obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz perioda od 2011. godine do 2019. godine (19.504.150 KM).

Rješenjem Ministarstva finansija Republike Srpske (od 19.04.2016. godine) odobreno je odgođeno plaćanje poreskog duga na period od 60 mjesečnih anuiteta uz grejs period od jedne godine u ukupnom iznosu od 3.344.530 KM i obračunatim kamatama u ukupnom iznosu od 1.754.563 KM od dana dospijeća poreskog duga do konačne otplate duga.

Bolnica je iskazala obaveze po osnovu poreza i doprinosa u ukupnom iznosu od 20.223.477 KM, dok je prilikom usaglašavanja stanja poreskog duga na dan 31.12.2021.godine sa Poreskom upravom Republike Srpske – Područni centar Trebinje utvrđeno stanje poreskog duga u iznosu od 27.292.641 KM. Poreska uprava Republike Srpske nije vršila zatvaranje obaveza za pojedinačne uplate po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 1.303.346 KM, dok je Bolnica istim evidentirala smanjenje obaveze za poreski dug. Poreska uprava Republike Srpske je vršila obračun kamate na poreske obaveze koje nisu plaćene u propisanom roku u iznosu od 4.483.212 KM (4.041.876 KM raniji period i 441.336 KM za 2021.godinu). Takođe, troškovi prinudne naplate i posebne takse u postupku prinudne naplate su utvrđeni u iznosu od 1.282.604 KM. U periodu nastanka poslovnog događaja Bolnica nije evidentirala rashode i obaveze po osnovu zateznih kamata i troškova prinudne naplate u iznosu od 5.765.816 KM, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28). Zbog prethodno navedenog potcijenjene su obaveze po osnovu zateznih kamata i troškova prinudne naplate (5.765.816 KM), rashodi zateznih kamata (441.336 KM) i gubitak ranijih godina (5.324.480 KM), a precijenjen dobitak tekuće godine (441.336 KM).

U toku revizije, Poreska uprava Republike Srpske je donijela tri Rješenja kojima se utvrđuje zastara prava na naplatu prijavljenih poreskih obaveza u iznosu od 9.245.992 KM i to za kamatu (1.448.578 KM), poreze i doprinose (7.074.805 KM) i troškove postupka prinudne naplate (726.607 KM).

Druge obaveze su iskazane u iznosu od 104.008 KM, a odnose se na obaveze prema zaposlenima za naknadu troškova na službena putovanja (1.186 KM), prevoz (3.599 KM), otpremnine (11.190 KM), obaveze za naknade članovima upravnog odbora (12.400 KM) i obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima (75.632 KM).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine iskazane su u iznosu od 341.955 KM i najvećim dijelom se odnose na obračunate poreze i doprinose na isplate fizičkim licima van radnog odnosa u iznosu do 230.608 KM.

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se rashodi i pripadajuće obaveze priznaju i evidentiraju u periodu u kom su nastali u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezencijacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28).

6.2.3. Vanbilansna evidencija

U Bilansu stanja, na dan 31.12.2021. godine, nije iskazana pozicija vanbilansne aktive i pasive. Revizijom je utvrđeno da Bolnica nije evidentirala primljene bankarske garancije za ozbiljnost ponuda (41.992 KM), tuđi materijal (106.617 KM) koji se odnosi na lijekove Fonda zdravstvenog osiguranja i tuđu imovinu ustupljenu na korištenje shodno članu 62. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se na pozicijama vanbilanse aktive i pasive evidentira vrijednost primljenih garancija, tuđi materijal i tuđa imovina ustupljena na korištenje shodno članu 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu tokova gotovine iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 19.321.343 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 18.858.887 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 1.156.615 KM.

Neto odliv gotovine iskazan je u iznosu od 694.159 KM, gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 1.199.641 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 505.482 KM.

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti precijenjeni su za iznos od 1.179.048 KM, a potcijenjeni su odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (542.069 KM) po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (636.979 KM) po osnovu otplate dugoročnih kredita. Gotovina na kraju obračunskog perioda je precijenjena za iznos od 5.404 KM po osnovu dugoročnih obveznica evidentiranih na gotovinske ekvivalente umjesto na dugoročne finansijske plasmane (tačka 6.2.1.1. izvještaja).

Bilans tokova gotovine nije sačinjen u skladu sa članom 11., 14. i 17. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i sa zahtjevima MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 14, 16 i 17).

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se bilans tokova gotovine sačinjava shodno MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i odredbama Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva i druga pravna lica i preduzetnike, koji je u primjeni od 30.06.2022. godine.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene informacije u vezi stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezencijacija finansijskih izvještaja (paragraf 25) i za navedeno preporuka je data u tački 6.6. izvještaja.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema pismenoj informaciji za potrebe revizije protiv Bolnice se vodi jedan radni spor i dva spora radi naknade štete u vrijednosti od 52.959 KM. Bolnica nema pokrenutih sudskih sporova protiv drugih lica.

Bolnica nije vršila procjenu ishoda sporova u skladu sa MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragraf 3, 86 i 89).

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2021.godinu sačinjene su i Napomene, ali iste ne zadovoljavaju zahtjeve MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, jer Bolnica nije u potpunosti objelodanila informacije o:

- primijenjenim računovodstvenim politikama i osnovu odmjeravanja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 117-124);
- korisnom vijeku upotrebe ili korištene stope amortizacije, bruto knjigovodstvenu vrijednost i akumuliranu ispravku vrijednosti na početku i kraju perioda, usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju perioda, kod stalne imovine u izgradnji nisu objavljeni u potpunosti iznosi izdataka priznatih u knjigovodstvenoj vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme tokom izgradnje i ugovornih obaveza za sticanje nekretnina, postrojenja i opreme, što nije u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73 (c), (d), (e) i 74 (a), (b));
- potencijalnim obavezama i imovini u vezi njihove prirode, procjene izvjesnosti sa rokom, procjene njihovog finansijskog učinka i mogućnost nadoknade, što nije u skladu sa MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragraf 28, 86 i 89);
- tokovima gotovine po segmentima koji proizilaze iz investicionih, poslovnih i aktivnosti finansiranja, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 14, 16 i 17);
- korištenim metodama obračuna izlazne vrijednosti zaliha, iznosa otpisa zaliha, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 2 – Zalihe (paragraf 36);
- prirodi i obimu državnih davanja, što nije u skladu sa MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći (paragraf 39).

Preporučuje se direktoru Bolnice da obezbijedi da se u u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije o primijenjenim računovodstvenim politikama, stalnosti poslovanja i dodatne informacije shodno zahtjevima MRS i MSFI.

Revizijski tim

Goran Štrbac, s.r.

Ostoja Dragojević, s.r.

Bogdana Popović, s.r.